

Asia: VN/13261/2020

Lausuntopyyntö Suomen kansallisen biotalousstrategian päivityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto Suomen kansallisen biotalousstrategian päivityksestä (VN/13261/2020)

Elinkeinoelämän keskusliitto ry (EK) kiittää mahdollisuudesta esittää lausunto otsikkoasiassa, ja pitää esitettyä päivitystä Suomen kansalliseen biotalousstrategiaan pääosin hyvänä.

Strategian valmistelussa on kuultu kiitettävästi erilaisia sidosryhmiä, ja EK pitää tärkeänä että tulevaisuudessa kaikki strategiassa tunnistetut keskeiset sektorit kutsuttaisiin myös mukaan kansalliseen biotalouspaneeliin. EK toivoo sidosryhmien aktiivista osallistamista myös strategian tarkemman toteutuksen ja toimeenpanon suunnittelussa.

Strategian päätavoite biotalouden arvonlisän nostamisesta on lämpimästi kannatettava. EK näkee hyvänä, että strategiassa on keskeisenä tavoitteena luoda kestäviin ratkaisuihin perustuvaa taloudellista kasvua ja työpaikkoja tuottamalla mahdollisimman korkean arvonlisän tuotteita ja palveluita ja siten synnyttää hyvinvointia koko Suomelle sekä lisätä materiaalien resurssiviisasta käyttöä ja kierrätystä, hyödyntää sivuvirtoja sekä vähentää riippuvuutta uusiutumattomista raaka-aineista. Strategiassa tunnistetaan ansiokkaasti niin biotalouden tärkeä merkitys Suomen taloudelle ja yhteiskunnan vihreän siirtymän tukemiselle kuin sen sidokset moniin ilmastoa ja luonnon monimuotoisuutta koskeviin kysymyksiin. Kiertotalous nousee strategiassa ilahduttavan läpileikkaavasti esiin niin taloudellisen arvonlisän kuin ilmasto- ja ympäristövaikutusten mahdollistajana.

Strategiassa esitetyt toimenpiteet ovat ymmärrettävästi yleisluontoisella tasolla, ja kaipaavat jatkossa konkreettisempaa kuvaa toteutuksesta. Myös toimenpiteiden toteutuksen aikataulusta ja jaksotuksesta suhteessa toisiinsa on vuoteen 2035 saakka ulottuvan strategian nykyisen version perusteella vaikea muodostaa kokonaiskuvaa.

Strategiassa on hyvin tunnistettu rajapintoja useiden muiden kansallisten ja EU-tason strategioiden ja politiikkaohjelmien kanssa, ja on hyvin perusteltu valinta keskittyä biotalousstrategian päivityksessä biotalouden arvonlisän vahvistamiseen, joka muilta strategioilta jää vähemmälle huomiolle.

Kuitenkin huomioiden biotalouden luontaisen sidoksen hiilinieluihin ja luonnon monimuotoisuuteen, olisi strategiassa voinut toivoa esitettävän toimenpiteitä näiden vahvistamisen edistämiseksi osana biotalouden kokonaisarvonlisän kasvattamista. Maaperän hiilen sidonta peltoviljelyssä sekä hiilikompensaatiot tarjoavat mahdollisuuksia suomalaiselle biotaloudelle, ja strategiassa esitetyt toimenpiteet jäävät näiltä osin suppeiksi.

Kilpailukykyinen ja ennakoitava toimintaympäristö sekä vahva osaamis- ja teknologiaperusta ovat keskeinen edellytys strategian tavoitteleman biotalouden arvonlisän kasvattamiseksi. Investointilupien nopeus ja ennakoitavuus ovat yritysten investointien edistämiseksi elintärkeitä niin biotalouden saralla kuin taloudessa laajemminkin, ja siten strategiassa esitetyt toimenpiteet luvitusprosessien sujuvoittamiseksi ovat lämpimästi kannatettavia.

Esitetty toimenpide biotalouden vihreän siirtymän TKI-ohjelman laatimiseksi ja toteuttamiseksi on erittäin kannatettava, kuten myös toimet uusien koe- ja teollisen mittakaavan laitosten Suomeen sijoittumisen edistämiseksi, ja näitä tulisi priorisoida toimeenpanon aikataulussa korkealle. Yhtä lailla tärkeää on rahoituksen varmistaminen laite- ja laitosinvestoinneille, mikä strategiassa on ansiokkaasti huomioitu. Osaamisen vahvistamisen lisäksi kannatettava on myös tietopohjan parantaminen biomassojen ja sivuvirtojen tilastointia parantamalla.

Strategian ansioksi voi laskea sen, että siinä on kokonaiskuvan hahmottamisen lisäksi käsitelty myös biotalouden kannalta tärkeitä sektoreita. Näiltä osin EK tukee Elintarviketeollisuusliitto ry:n, Energiateollisuus ry:n, Kemianteollisuus ry:n, Teknologiateollisuus ry:n ja Suomen tekstiili & muoti ry:n antamia lausuntoja.

Strategian ja toimenpiteiden seuranta ja seurantatietojen käyttäminen toimenpiteiden kehittämiseksi ja kohdentamiseksi on tärkeää. Strategiassa esitetyt mittarit päätavoitteiden seurantaan - arvonlisä, investoinnit, tavaravienti sekä työlliset - ovat hyvä pohja, ja näitä toivottavasti tullaan tarkentamaan. Arvonlisän luonti suhteessa käytettyjen luonnonvarojen volyyymiin olisi lisäksi arvokas mittari suhteellisen arvonlisän kehityksen seurannan helpottamiseksi, ja tätä tilastointia soisi Suomessa edelleen kehitettävän.

Biotalous rooli ilmastonmuutoksen hillinnässä, siihen sopeutumisessa ja luontokadon hillinnässä on keskeisen tärkeä, ja siksi EK toivoisi strategian sivulla 27 esitettyä toimenpidekirjausta täydennettävän ja täsmennettävän vielä strategian viimeistelyvaiheessa.

Vuorio Petri
Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Peljo Janne
Elinkeinoelämän keskusliitto EK